

Стенографски дневник

НА

46. заседание

Петък, 26 февруари 1943 г.

Открито в 17 ч. 35 м.

Председателствувал подпредседателят Димитър Пешев.
Секретари: Димитър Сараджов и Светослав Славов.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.		Стр.
Съобщения:		Законопроекти:	
Отпуски	963	1. За изменение наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка. (Първо четене)	966
Предложения	963	Говорили: д-р Иван Бешков	967
Законопроекти	963	Д-р Никола Минков	968
Дневен ред:		Петър Марков	968
Предложения:		Гаврил Ленков	969
1. За одобрение сключеното в София на 15 септември 1942 г. изменение на търговската спогодба, подписана на 27 септември 1930 г. в Букурещ между България и Румъния. (Приемане)	963	Деню Георгиев	970
2. Проекторешение за одобрение подписаната в София на 11 май 1942 г. шеста допълнителна спогодба към българо-германския договор за търговия и мореплаване от 24 юни 1932 г. (Приемане)	966	2. За изменение и допълнение на закона за пенсии за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини. (Второ четене)	971
		Дневен ред за следващото заседание	974

Председателствувал Димитър Пешев: (Звъни) Присъствуват нужният брой народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(Отсъствуват народните представители: Георги Свинаров, д-р Георги Рафаилов, Георги Стефанов, Георги Тодоров, Димитър Кирев, инж. Димитър Митков, д-р Иван Вазов, Иван п. Константинов, Иван Недялков, инж.-арх. Иван Гърков, Никола Логофетов и Цезю Дамянов)

Има да ви направя следните съобщения:

Разрешени са отпуски на: Александър Цанков — 1 ден, д-р Васил Георгиев — 1 ден, Георги Свинаров — 1 ден, д-р Георги Рафаилов — 1 ден, Георги Стефанов — 1 ден, Димитър Киров Тонев — 1 ден, инж. Димитър Митков — 1 ден, Иван Петров Недялков — 4 дни, Никола Логофетов — 1 ден, д-р Николай Николаев — 2 дена, Стефан Багрилов — 3 дни и Филип Махмудиев — 1 ден.

Постъпили са: от Министерството на външните работи и на изповеданията — предложение за одобрение подписания в София на 30 декември 1942 г. трети допълнителен протокол към договора за търговия и корабоплаване между България и Италия, подписан в Рим на 30 юли 1934 г.

От Министерството на финансите — предложение за одобрение решенията на прощетарната комисия, взети в заседанието ѝ на 4 февруари 1943 г., протокол № 35.

От Министерството на финансите — предложение за одобрение решенията на прощетарната комисия, взети в заседанието ѝ на 5 февруари 1943 г., протокол № 36.

От Министерството на земеделието и държавните имоти — законопроект за изменение и допълнение на закона за пчеларството. Раздадени са на г-да народните представители и ще бъдат поставени на дневен ред.

Минаваме на точка първа от дневния ред:

Проекторешение за одобрение сключеното в София на 15 септември 1942 г. изменение на търговската спогодба, подписана на 27 септември 1930 г. в Букурещ между България и Румъния.

Г-н министърът на външните работи ще се представява от г-н министъра на просветата.

Моля г-н докладчика да прочете проекторешението.

Докладчик Стефан Караиванов: (Чете)

„МОТИВИ

към законодателното предложение за одобрение сключеното в София на 15 септември 1942 г. изменение на търговската спогодба, подписана на 27 септември 1930 г. в Букурещ между България и Румъния

Г-да народни представители! За да улеснят взаимно корабоплаването си както по Черно море, тъй и по Дунава, България и Румъния сключиха на 15 септември 1942 г. в София едно изменение на търговската спогодба, подписана на 27 септември 1930 г. в Букурещ.

Това ново споразумение урежда за пръв път по един траен начин водните съобщения между двете страни, всяка от които се гласяла да третира по взаимност корабите на другата договоряща страна по същия благоприятен начин, по който третира своите собствени кораби по отношение на всички пристанищни права, такси, налози и такси при акустирането, доброволно или принудително, товаренето и разтоварването, поправките, снабдяването с припаси, използването на пристанищните постройки, места и съоръжения и т. н. Само каботажът и риболовът в териториалните води се запазва за отечественото знаме. Също всяка страна запазва правото си да насърчава своя търговски флот чрез премии и други особени улеснения, както и правото върху изпълняването на морските служби в своите пристанища.

Към това споразумение се подписа и един допълнителен протокол, с който двете договорящи страни решиха да насърчат плаването на своите дребни речни съдове по Дунава.

Едновременно се размениха и писма: за признаването на моряшките книжки като паспорти при особени случаи и за снабдяването на обслужителите на корабите със съестни продукти.

Пред вид важността на тия споразумения за текущия им воден трафик, двете договорящи страни решиха да ги поставят в сила, начиная от деня на подписването им.

Новите споразумения са сключени за една година и ако не бъдат денонсирани три месеца преди изтичането на тоя срок, действието им ще се продължи с една година, като двете договорящи страни ще могат да ги денонсират във всяко време с тримесечен срок.

Като представям съдържанието на гореспоменатите стопански споразумения между България и Румъния, моля ви, г-да народни представители да приемете тук приложеното решение за одобрението им.

Гр. София, 22 януари 1943 г.

Председател на Министерския съвет,
министър на външните работи и на изповеданията:
Богдан Филос

РЕШЕНИЕ

за одобрение сключеното в София на 15 септември 1942 г. изменение на търговската спогодба, подписана на 27 септември 1930 г. в Букурещ между България и Румъния

Одобрява се сключеното в София на 15 септември 1942 г. изменение на търговската спогодба, подписана на 27 септември 1930 г. в Букурещ между България и Румъния, заедно с един допълнителен протокол към изменението на търговската спогодба, подписана на 27 септември 1930 г. в Букурещ между България и Румъния, и две писма: за признаването на моряшките книжки като паспорти при особени случаи и за снабдяването на обслужителите на корабите със съестни продукти.“

ИЗМЕНЕНИЕ

за търговската спогодба, подписана на 27 септември 1930 г. в Букурещ между България и Румъния

Член 1

Българските кораби и техният товар в румънските пристанища и обратно, румънските кораби и техният товар в българските пристанища, било че пристигат направо от своята държава, било че пристигат от някоя друга страна, и независимо от мястото на тръгването и предназначението им, ще се ползват, що се отнася до заставането, товаренето и разтоварването им, и вобще във всяко отношение, с правата които имат собствените кораби и техният товар.

Всяко предимство и всяко освобождаване, дадени в това отношение на една трета държава от една от висококодиговорящите страни, се ползват на другата страна веднага и безусловно.

Корабите на една от двете държави не ще могат да бъдат обложени в пристанищата на другата, при тяхното влизане, престой и излизане, с никакво право, такси или налог, под каквото и да е наименованието, колко да засяга кораба, корабния регистър или товара, и се събира от името или в полза на държавата, обществените власти, частните лица, сдруженията или на каквито и да било учреждения, ако гореказаните права, такси или налози не са в тежест на собствените кораби в същия размер и при същите условия.

До сключването на специални спогодби каботажът се запазва за отечественото знаме.

Член 2

При все това ще бъдат освободени от плащането на права и такси в пристанищата на всяка една от двете държави:

1. Корабите, които, независимо от тяхното местопроизхождение, влизат в пристанището с баласт и го напускат с баласт.

2. Корабите, които, минавайки от пристанище на една от двете държави, в едно или няколко пристанища на същата държава, удостоверяват в срок от 8 дни, че са вече платили тези такси в някое друго пристанище на същата държава.

3. Корабите, които влезли в едно пристанище с товар, било доброволно, било принудително, го напускат без да са извършили каквато и да било търговска сделка.

В случай на принудителен престой не ще се считат за търговски сделки разтоварването, повторното натоварване на стоките за поправка на кораба, претоварването върху друг кораб, в случай че първият не е в състояние да плава, снабдяването с припаси на екипажа и продажбата на повредените стоки, когато митническите власти са дали нужното разрешение.

Подразбира се, че постановленията на този член не се отнасят до санитарните такси, нито до таксите за водачество, за фарове, за влачене и за спасяване, които ще бъдат събирани във всички случаи, предвидени от законите на страната, и ако не се прави разлика между собствените кораби и корабите на другата висококодиговоряща страна.

Член 3

Българските и румънските кораби ще могат да минават от едно пристанище на една от договорящите страни в друго или няколко пристанища на същата страна било за да съставят или да допълнят предназначения си за чужбина товар, било за да разтоварят целия или част от донесения си от чужбина товар, без да плащат други такси, освен тези, които са или ще бъдат в тежест на собствените кораби при същите обстоятелства.

Гореказаните кораби, спазвайки обаче законите и разпоредбите на съответните държави, могат да задържат на борда си част от донесения от чужбина и предназначен за пристанище, било на същата, било на някоя друга държава, товар и да я изнесат обратно без да бъдат принудени да платят за тази именно част от товара каквито и да било такси, освен тези за надзор, които впрочем не трябва да надвишават таксите, определени за собствените кораби.

Член 4

Арматорите, товарителите, наемодателите и наемателите на кораби, подчини на една от висококодиговорящите страни, както и техните представители и агенти ще могат свободно да се ползват върху територията на другата страна, при същите условия и заплащайки размера на таксите, плащани от местните поданици, от всички пристанищни постройци и съоръжения, като канали, шлюзове, плотове, мостове, въртящи се мостове, места за разтоварване, сигнали и огньове, означавящи плавателните води, от съоръженията за водачество, двигателите, обществените теглилки, магазините и постройките за спасяване и складиране товарите — включително и всички съоръжения за товарене, разтоварване и съхраняване на минералните масла и зърнени храни, и от плаващите други съоръжения, доколкото тези постройци или предприятия са предназначени за обществено ползуване и са управлявани било от държавата, било от частни лица.

Член 5

Корабите на една от висококодиговорящите страни, принудени от буря или поради повреда да потърсят убежище в пристанище в другата страна, ще могат да направят нужните поправки и да заминат без да платят други такси, освен определените при същите обстоятелства за собствените кораби. Капитанът на кораба в поправка, ако е принуден да разполага с част от товара, за да покрие разноските, ще трябва да се подчини на предписанията, митническите тарифи и другите налози в сила в пристанището.

Член 6

В случай на корабкрушение, авария в открито море, принудителен престой или заседване на кораб на една от висококодиговорящите страни по бреговете на другата страна, корабът, екипажът, пътниците и товарът ще се ползват от преимуществата и имунитета, които местното законодателство дава при същите обстоятелства на собствените си кораби. На капитана, на екипажа и на пътниците, в лично и имуществено отношение, както и на кораба, ще се оказват необходимите помощи и съдействие. Спасителните действия ще бъдат проведени съобразно местните закони. Всичко спасено от кораба и товар, или тяхната цена, ако са били продадени, ще бъде предадено на собствениците или на техните наследници или представители, като за спасителните действия няма да се плаща повече от това, което плащат при същите обстоятелства собствените кораби.

Висококодиговорящите страни се споразумяват освен това, че не ще се плащат никакви митнически такси за спасените стоки, ако не са предназначени за вътрешно употребление.

Член 7

Националността на корабите ще се признава съгласно законите на държавата, чиято собственост е въпросният кораб, въз основа на документите и патентите, намиращи се на кораба и издадени от компетентните власти на съответната страна.

Освен в случай на публична продажба, корабите на една от висококодиговорящите страни не могат да бъдат национализирани в територията на другата страна без декларация на отечествената държава за изличване от корабния регистър.

До сключването на една специална спогодба за взаимното признаване на мерителните свидетелства корабите на всяка една от висококодиговорящите страни не ще се подлагат в пристанището на другата страна на нови измервания. Плащането на кораблавателните такси и даждия ще става въз основа на мерителните свидетелства, издадени от компетентните власти на страната, чиято знаме корабите носят, стига да са издадени съобразно с английското мерително правило.

Член 8

Приравняването на кораблаването със собственото такова, или с това на най-благоприятствуваната страна не се простира:

1. Върху упражнението на риболова в териториалните води на висококодиговорящите страни.

2. Върху прилагането на специалните закони за отечествения търговски флот, що се отнася до насърчението на корабостроителната индустрия и на корабплаването чрез премии или други особени улеснения.

3. Върху привилегиите, дадени на дружествата за воден спорт.

4. Върху изпълнението на морските служби в пристанищата, рейдовете и плажовите, включително и водачеството, влаченето, спасяването и морската помощ, както и върху обществения превоз.

Член 9

Всички стоки, независимо от тяхното естество и произход, които могат да се внесат, да се изнесат, да преминат транзитно или да бъдат оставени на съхранение в територията на една от висококодиговорящите страни, ако са пренесени със собствени кораби, ще могат също така да се внесат, изнесат, да преминат транзитно или да бъдат оставени на съхранение в същата страна от корабите на другата страна.

В такива случаи стоките ще се ползват от същите улеснения и няма да бъдат обложени с по-високи такси или права, нито пък ще им бъдат наложени по-големи ограничения от тези в сила за подобни стоки, пренасяни със собствени кораби.

Това правило се прилага също за пътниците, които слизат от кораби, пристигащи от чужбина, или които се качват на кораби, замиващи за чужбина. В този последен случай корабите трябва да спазват законодателните постановления, които са или ще бъдат издадени от договорящата страна, в чиято територия се намира отпратното пристанище, за корабите, пренасящи пътници.

Член 10

Постановленията на настоящото изменение не засягат с нищо разпореденията, намиращи се в сила относно режима на международните реки, и не се прилагат на кораблаването във вътрешните води, невлизайщи в една международна речна мрежа.

Член 11

Настоящото изменение ще влезе в сила на 15 септември 1942 г. То ще бъде задължително в продължение на една година от деня на влизането му в сила. Ако не бъде денонсирано три месеца преди изтичането на този срок, то се смята продължено с една година, считана от казания срок, с възможността за двете висококодиговорящи страни да го денонсират във всяко време с тримесечно предупреждение.

Съставено в София, в два екземпляра, на 15 септември 1942 г.

ЗА БЪЛГАРИЯ:

Б. Филев

ЗА РУМЪНИЯ:

Ж. Каранфил

ДОПЪЛНИТЕЛЕН ПРОТОКОЛ
КЪМ ИЗМЕНЕНИЕТО НА ТЪРГОВСКАТА СПОГОДБА, ПОДПИСАНА НА 27 СЕПТЕМВРИ 1930 Г. В БУКУРЕЩ МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ

За да обезпечат при най-добри условия плаването на лодките по частта от Дунава — граница между България и Румъния — двете правителства уговарят следното:

I

По никакъв начин не ще се пречи на плаването на лодките (обикновени, платноходки, моторници, спортни лодки и т. н.), които принадлежат на една от висококоговорещите страни и плават в териториалните води на другата страна.

II

Обаче за да се избегнат опитите за контрабанда или за тайно разтоварване и произшествията, които биха последвали, плаването на лодки, принадлежащи на една от висококоговорещите страни, не се допуска в териториалните води на другата страна през нощта — между залез и изгрев слънце. През деня лодките могат да плават по цялата ширина на реката.

Лодките могат да акустират само в пристанищата, определени от компетентните власти на съответната държава.

Акустирането на всяко друго място от брега, както и по крайбрежието на островите, е напълно забранено, освен в случаите на непреодолима сила, предвидени в чл. VI. Спрямо лицата, които не спазват това нареждане, ще бъдат приложени законите на страната, където са акустирали.

III

Лодките трябва да носят от двете страни на носа, отбелязани с големи размери числата и буквите, означаващи номера и пристанището, към което са причислени, както и отечественото си знаме.

IV

Двете висококоговорещи страни се задължават да си съобщят взаимно, по обичайния дипломатически ред, в срок от 30 дни от подписването на настоящия протокол, съкращенията на пристанищните имена, които ще бъдат отбелязани с латински и кирилически букви на лодките, за да могат да бъдат познати от чиновниците, на товарени с надзора.

По същия начин и в същия срок ще бъдат съобщени имената на пристанищата, в които лодките могат да акустират.

V

Лодките, които, тласкани от вятъра или от течението, или поради друго случайно събитие или непреодолима сила, акустират сами, без екипаж, на съседния бряг, ще бъдат върнати от пристанищните власти (комендантът на пристанището) на мястото, където е станало акустирането, в срок от 24 часа и без обезщетение.

В случай че мястото на акустирането е много отдалечено от пристанищното коменданство, връщането ще стане чрез пограничните власти, които ще предадат кораба на пограничните власти на другата висококоговореща страна. Предаването ще бъде придружено с едно официално писмо, написано на местния език, носещо датата, номера и печата на учреждението, от чието име се издава, и съдържащо накратко обстоятелствата, при които са били намерени лодките.

Властите на другата висококоговореща страна ще издадат незабавно една официална квитанция за получаването на лодките.

VI

С лодките, принадлежащи на една от висококоговорещите страни, които поради непреодолима сила акустират с екипажа и товара си не в пристанище, определено за акустиране (виж чл. II от настоящия протокол) на другата висококоговореща страна, ще се постъпи съгласно постановлението на членове V и VI на изменението на търговската спогодба от 27 септември 1930 г.

VII

Упражнението на риболова в териториалните води е запазено за поданиците и лодките на съответната страна.

VIII

За прилагане на горните постановления в дух на тясно сътрудничество и на добросъседски отношения двете правителства ще дадат незабавно нужните наставления на пристанищните и погранични власти.

Издадено в София, в два екземпляра, на 15 септември 1942 г.

ЗА БЪЛГАРИЯ:

Б. Филов

РУМЪНСКА ЛЕГАЦИЯ

ЗА РУМЪНИЯ:

Ж. Каранфил

София, 15 септември 1942 г.

Господин Министър-председателю,

Във връзка с признаването на моряшките книжки като паспорти имам чест да Ви предложа следното:

Двете висококоговорещи страни уговарят, че книжките на румънските и българските моряци ще имат силата на паспорти в следните случаи:

1. Репатриране по сухо на моряци, слезли в пристанище на една от висококоговорещите страни;
2. Транзитно минаване на моряци, слезли в пристанище на една трета държава;
3. Минаване на моряци, които ще се качат на кораб в пристанище на една от висококоговорещите страни;
4. Транзитно минаване на моряци, които ще се качат на кораб в пристанище на една трета държава.

В гореизброените случаи визата на пристанищните и полицейски власти на Румъния и на България, удостоверяваща в книжката на моряка неговото състояние, ще е достатъчна.

Приемете, Господин Министър-председателю, израза на отличната ми към Вас почит.

Ж. Каранфил

До Негово Превъзходителство г-н Богдан Филов,
Министър-председател и министър на външните работи и на изповеданията.

София

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
И НА ИЗПОВЕДАНИЯТА

София, 15 септември 1942 г.

Господин Министре,

Имам чест да съобщя, че получих писмото Ви, с днешна дата, с чието съдържание съм напълно съгласен и което следва:

„Във връзка с признаването на моряшките книжки като паспорти имам чест да Ви предложа следното:

Двете висококоговорещи страни уговарят, че книжките на румънските и българските моряци ще имат силата на паспорти в следните случаи:

- 1) репатриране по сухо на моряци, слезли в пристанище на една от висококоговорещите страни;
- 2) транзитно минаване на моряци, слезли в пристанище на една трета държава;
- 3) минаване на моряци, които ще се качат на кораб в пристанище на една от висококоговорещите страни;
- 4) транзитно минаване на моряци, които ще се качат на кораб в пристанище на една трета държава.

В гореизброените случаи визата на пристанищните и полицейските власти на Румъния и на България, удостоверяваща в книжката на моряка неговото състояние, ще е достатъчна.

Приемете, Господин Министре, израза на отличната ми към Вас почит.

Б. Филов

До Негово Превъзходителство г-н Жорж Каранфил,
Извънреден пратеник и Пълномощен министър
на Румъния

София

РУМЪНСКА ЛЕГАЦИЯ

София, 15 септември 1942 г.

Господин Министър-председателю,

Имам чест да Ви съобщя, че пред вид особените ограничения, съществуващи понастоящем в Румъния и България по отношение на консумацията на хляба, на месото и на други съществени продукти, и за да се осигури бързото снабдяване на екипажите на румънските и българските кораби, така щото това снабдяване да не причини ни най-малко закъснение на корабоплаването, двете висококоговорещи страни се задължават да осигурят в своите пристанища снабдяването на корабите, принадлежащи на другата страна, с количеството храна, нужно за пътуване до първото по разписание пристанище.

Екипажите на корабите, които останат в едно пристанище повече от 48 часа, поради товарене, разтоварване или някоя друга причина, могат да бъдат ограничени по отношение на храната в размера, предвиден за екипажите на отечествените кораби.

Във всеки случай при заминаването на кораба на екипажа ще бъдат осигурени нужните припаси за пътуване до първото по предназначение пристанище, както е уговорено по-горе.

Приемете, Господин Министър-председателю, израза на отличната ми към Вас почит.

Ж. Каранфил

До Негово Превъзходителство г-н Богдан Филов,
Министър-председател и Министър на външните работи и на изповеданията.

София

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

София, 15 септември 1942 г.

Господин Министре,

Имам чест да Ви съобщя, че получих изпратеното ми от Вас писмо, с днешна дата, с чието съдържание съм напълно съгласен и чието текет следва:

„Имам чест да Ви съобщя, че пред вид особените ограничения, съществуващи понастоящем в Румъния и България по отношение на консумацията на хляба, на месото и на други съществени продукти, и за да се осигури бързото снабдяване на екипажите на румънските и българските кораби, така щото това снабдяване да не причини ни най-малкото закъснение на корабоплаването, двете висококоговорещи страни се задължават да осигурят в своите пристанища снабдяването на корабите, принадлежащи на другата страна, с количеството храна, нужно за пътуване до първото по разписание пристанище.

Екипажите на корабите, които останат в едно пристанище повече от 48 часа поради товарене, разтоварване или някоя друга причина, могат да бъдат ограничени по отношение на храната в размер, предвиден за екипажите на отечествените кораби.

Във всеки случай при заминаването на кораба на екипажа ще бъдат осигурени нужните припаси за пътуване до първото по предназначение пристанище, както е уговорено по-горе.

Приемете, Господин Министре, израза на отличната ми към Вас почит.

Б. Филов

До Негово Превъзходителство г-н Жорж Каранфил,
Извънреден пратеник и Пълномощен министър
на Румъния

София

Председателствувал Лимитър Пешев: Ще поставя на гласуване. Когато г-да народни представители приемат проекторешението за одобрение сключеното в София на 15 септември 1942 г. изменение на търговската спогодба, подписана на 27 септември 1930 г. в Букуреш между България и Румъния, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Минаваме на точка втора от дневния ред:

Проекторешение за одобрение подписаната в София на 11 май 1942 г. шеста допълнителна спогодба към българо-германския договор за търговия и мореплаване от 24 юни 1932 г.

Моля г-н докладчика да го прочете.

Докладчик Стефан Караванов: (Чете)

„МОТИВИ

към законодателното предложение за одобрение подписаната в София на 11 май 1942 г. шеста допълнителна спогодба към българо-германския договор за търговия и мореплаване от 24 юни 1932 г.

Г-да народни представители! Индустрията в Европа в своето непрестанно развитие и поради насоките, които ѝ дава войната, донася в международната размяна все повече нови артикули. И понеже такива артикули са били досега чужди на нашия внос, а нашето народно стопанство се нуждае сега от тях, става необходимо да облекчаваме вноса им, тъй като често те или не са предвидени в нашата митническа тарифа, или пък попадат под митнически статии, предвиждащи високи и даже запретиелни мита.

При преговорите, които се водиха в София през м. май 1942 г. между българската и германската правителствени стопански комисии за уреждане стокообмена между двете държави, подписа се и една шеста допълнителна спогодба към българо-германския договор за търговия и мореплаване от 24 юни 1932 г.

С тази спогодба се внасят промени във вносните мита на нас за някои първични материали и основни препарати, нужни за българската индустрия, за някои строителни артикули, които служат за качествено подобрене на строежите, за кухненски принадлежности, изработени от нововъведени метали и т. н.

Спогодбата подлежи на ратифициране, но, поради важността ѝ, двете страни се съгласиха да я прилагат временно от 1 юни 1942 г.

Като представям съдържанието на гореспоменатата шеста допълнителна спогодба към българо-германския договор за търговия и мореплаване от 24 юни 1932 г., моля ви, г-да народни представители, да приемете тук приложеното проекторешение за одобрението ѝ.

Гр. София, 22 януари 1943 г.

Председател на Министерския съвет, министър на външните работи и на изповеданията: **Богдан Филов**

РЕШЕНИЕ

за одобрение подписаната в София на 11 май 1942 г. шеста допълнителна спогодба към българо-германския договор за търговия и мореплаване от 24 юни 1932 г.

Одобрява се подписаната в София на 11 май 1942 г. шеста допълнителна спогодба към българо-германския договор за търговия и мореплаване от 24 юни 1932 г.

ШЕСТА ДОПЪЛНИТЕЛНА СПОГОДБА

към българо-германския договор за търговия и мореплаване от 24 юни 1932 г.

Българското и германското правителства уговориха следното:

Член 1

Приложението Б към чл. 10 от Българо-германския договор за търговия и мореплаване от 24 юни 1932 г. в текота на втората допълнителна спогодба от 11 октомври 1939 г. се изменя и допълва по начин, указан в приложенето.

Член 2

В заключителния протокол към Българо-германския договор за търговия и мореплаване от 24 юни 1932 г., към приложение Б, пред споразумението „към ст. 273а“ се прибавя следното:

Към ст. 170. Българското правителство си запазва правото, при изменение на условията, да денонсира уговореното, при спазване един срок от 3 месеца.

Валидността на настоящата шеста допълнителна спогодба, съставена в двоен оригинал на немски и български езици, се ограничава за времетраенето на договора за търговия и мореплаване между България и Германия от 24 юни 1932 г.

Тази шеста допълнителна спогодба следва да бъде ратифицирана. Тя влиза в сила на 15-ия ден след размяната на ратификационните инструменти, което следва да стане в Берлин. Двете правителства ще я прилагат обаче временно от 1 юни 1942 г.

В удостоверение на това пълномощниците подписаха тази допълнителна спогодба.

Гр. София, 11 май 1942 г.

Б. Филов

Л. Цонев

А. Морман

Х. Ландвер

Член 3

ПРИЛОЖЕНИЕ

(към приложение Б, мита при вноса в България)
Статия на българската митническа тарифа Договорно мито в зл. лева

Тарифното споразумение към ст. 170 се заменя със следното споразумение:

170. Кокс

Тарифното споразумение към ст. „ex. 195в“ се заменя със следното споразумение:

Ex. 195 в. Хромови дъбильни вещества, дъбильни байцовки, изкуствени смоли за производството на лакове; препарати за непромокаемост на цимента, като аквазит, сика, трикозал и други подобни

Препарати за дезаптериране, приготвени на енцимна база, като виверал и биолаза

В тарифното споразумение към ст. „ex. 289“ цифрата 6/2 се заменя със следното споразумение:

- 2) шлифовани, полирани, гравирани, бронзирани, позлатени, посребрени или другоаче украсени:
- а) шлифовани, полирани, гравирани
- б) бронзирани, позлатени, посребрени или другоаче украсени:

170

стъкла за термуси, даже и с гилзите и капачките им

р. н. 160

Други

220

След ст. „ex. 293л“ се прибавя:

Ex. 293м. Хартия с пресовани десени, наречена gehämerertes“

100

300 д/1 След ст. „ex. 300в“ се прибавя: Карти пощенски, илюстрирани, съединени или не с обикновени материали

200

302 а Икони на книга, съединени или не с обикновени материали, даже позлатени или посребрени

50

303 а/3 Картини на книга, монтирани или не на обикновени материали, други освен увеличени фотографии

75

Към тарифното споразумение към ст. „401“ се прибавя следната забележка:

Към 401. Забележка. Калъфите за чадъри от текстилни материали, мушамы или кожа, когато се внасят заедно с чадърите, не ще се облагат отделно с мито. Това важи и за калъфите на така наречените „чадъри-бастуни.“

Тарифното споразумение към ст. „ex. 427 б“ се заменя със следното споразумение:

Ex. 427 б. Принадлежности железни за врати, прозорци и за обхващане мобили, съединени или не с обикновени материали, други освен брави и куфари: 2) обикновено обработени

75

3) фино обработени

120

Към 446. Забележка. Ръчните пожарогасители се облагат върху реалното им нетно тегло.

Тарифното споразумение към ст. „ex. 460 б“ се заменя със следното споразумение:

460 б. Изделия особено непоименовани от цинк или от сплавите му с олово и антимон, съединени или не с обикновени материали, обикновено обработени

150

Тарифното споразумение към ст. „ex. 484 в/4“ се заменя със следното споразумение:

Ex. 484 в. 4. Обковки. Прибори за ядене от ново сребро, похромирани или не

400

След горното се прибавя:

Към 481, 482, 483, 484. Забележка. Изделията от алуминий и сплавите му се облагат върху реалното им нетно тегло.“

Председателствуваш **Димитър Пешев**: Ще поставя на гласуване. Които г-да народни представители приемат проекторешението за одобрение подписаната на 11 май 1942 г. шеста допълнителна спогодба към българо-германския договор за търговия и мореплаване от 24 юни 1932 г., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Минаваме на точка трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка.

Г-да народни представители! Понеже законопроектът е доста дълъг, моля да се съгласите, при доклада да бъдат прочетени само мотивите. Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събраниято приема.

Моля г-н докладчика да ги прочете.

Докладчик **Димитър Марчев**: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка

Г-да народни представители! За да се стабилизира положението на кооперативните служители и заздравят кооперативните организации, на които са възложени от държавата големи стопански задания, Народното събрание гласува закон, според който тези служители се причисляват към пенсионния фонд за изслужено време. За да може обаче законът да се приложи в неговия пълен смисъл, трябва да се намери възможност за изплащане пенсионните удържки за минало време, които не са по силата на отделните служители. За тази цел се прибегна до събиране средства от самите служители и кооперативните сдружения върху принципа на самопомощта, който стои в основата на тези организации. В законопроекта, който ви прилагам, са предвидени източници, които дават възможност безболезнено и постепенно да се изплатят удържките за минало време на кооперативните служители, като последните остава да плащат само текущите пенсионни удържки. При определяне източниците са взети под внимание и указанията на някои кооперативни организации.

Досега много кооперативни служители бяха набирани измежду пенсионирани чиновници, защото не се намират достатъчно охотници да служат в кооперативните учреждения. За да не стане сътресение в организациите, ако се запрети изобщо на пенсионерите да служат в кооперативните сдружения, предвижда се да останат тези от тях, които, по преценката на Българската земеделска и кооперативна банка, са необходими, и когато няма подходящи лица непенсионери.

В чл. 53 от закона за Българската земеделска и кооперативна банка се правят добавки, по силата на които избраните за конгре-

сите на съюзите делегати, а така също дружества и съдружия, образувани от кооперативни сдружения, се поставят под контрола на Българската земеделска и кооперативна банка.

Мотивите за това допълнение на закона са същите, които продиктуваха изобщо поставянето на кооперативните организации под контрола на банката.

Към чл. 62 се прибавя една алинея, в която се уяснява, че залозите при кооперативните организации се регистрират в общините.

В чл. 74, с който се гарантират вземанията на банката, като им се дава привилегия след държавата, цифрата 20.000 лв. се увеличава на 200.000 лв., пред вид новите нужди, които има земеделското население при посъпването на цените. Един заем от 20.000 лв. за земеделското стопанство се явява вече недостатъчен. Изменението, от друга страна, се прави с цел да може банката да даде по-голямо улеснение на земеделското население, като отпуска евентуално заеми на по-големи суми без поръчители, а така също и да намали до минимум формалностите при отпускане на заемите. Същото се прави по отношение и на кооперативните сдружения, които се нуждаят от значителни заеми за стопанската дейност, която извършват и част от която им се възлага от страна на държавата.

Ако, г-да народни представители, вие сте съгласни с тези изменения, моля да гласувате предложението законопроект.

Гр. София, февруари 1943 г.

Министър на земеделието и държавните имоти: Инж. Хр. Петров“

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка

§ 1. В чл. 53, алинея шеста, след думите „членове на управителни и контролни съвети“ се прибавят думите „и делегати на кооперативните сдружения, избрани за общите събрания и конгресите на съюзите и централите.“

Към същия член се прибавя следната нова алинея:

„Разпоредбите на този член се отнасят и до всички дружества и сдружения, в които болшинството от капитала е внесен от кооперативни сдружения.“

§ 2. Чл. 56, алинеи трета, четвърта и пета, се изменя така:

„Изслуженото време с заплатата на кооперативните служители дава право на пенсия по закона за пенсиите за изслужено време. Удържките и изчисленията на пенсиите за кооперативни служители, служили до 7 юли 1942 г., се правят върху получаваните до тази дата заплати, а след тази дата — по приравнителна таблица, изработена от Българската земеделска и кооперативна банка и утвърдена от министъра на земеделието и държавните имоти в съгласие с министъра на финансите.“

При Българската земеделска и кооперативна банка се образува фонд, от който ще се внасят в фонда за пенсиите за изслужено време следуемите се пенсионни удържки и вноски по чл. 38 от закона за пенсиите за изслужено време за службата на кооперативните служители до 7 юли 1942 г. Удържките се пресмятат с 8% сложна годишна лихва, изчислена до същата дата.

Фондът се събира от:

1. 3% върху сумите за заплати и възнаграждения от кооперативните сдружения до края на всяка отчетна година.

2. 50% от сумите, внасяни от кооперациите в фонда за подпомагане затруднените кооперации при Българската земеделска и кооперативна банка.

3. 40% от тантиемите или възнаграждения от чистата печалба, които получават кооперативните служители в края на отчетната година.

4. Всичките вноски на сегашни и бивши кооперативни служители в фонда „Обществени осигуровки“, от учредяването на фонда до 1 юли 1941 г., които, съгласно чл. 97 от закона за осигуряване на умствените работници, бидоха или прякво да бъдат прехвърлени с 5% сложна лихва в пенсионната каса на умствените работници до 24 май 1942 г.

5. Всички вноски на сегашни и бивши кооперативни служители в пенсионната каса за осигуряване на умствените работници и в спомогателните каси, по чл. 102 от закона за осигуряване умствените работници, от 1 юли 1941 г. до 7 юли 1942 г. Участвниците в спомогателни каси, които са ликвидирани след 7 юли 1942 г., са длъжни да върнат в фонда, образуван по този член, горните суми. Ако не направят това в тримесечен срок от влизане на закона в сила, те се лишават от правото да бъдат изплащани от фонда, образуван с този закон, следуемите им се вноски за минало време и от правото за внасяне миналите удържки с разсрочки по чл. 39 от закона за пенсиите за изслужено време.

6. 10% от разликата между брунтата печалба и разходите на кооперативните сдружения в края на всяка отчетна година.

7. 25% от постъпленията в културните фондове в кооперативните сдружения.

8. 20% от задължителните вноски на кооперативните служители в професионалната им организация, която се образува и работи под контрола на Българската земеделска и кооперативна банка, подробностите за която се уреждат от специален правилник, одобрен от Министерския съвет, по предложение на министъра на земеделието и държавните имоти. Служителите в тази професионална организация се считат кооперативни служители.

9. Субсидии и дарения.

Изслуженото време на пенсионери, които са били на служба в кооперативни сдружения до 7 юли 1942 г., се зачита за пенсия, като се внасят следуемите се пенсионни удържки за това време, изчислени върху сбора от получаваната заплата и пенсия. В тези случаи се прилага чл. 58, 59 и 60 от закона за пенсиите за изслужено време.

Заварените на 7 юли 1942 г. кооперативни служители-пенсионери запазват местата си, ако, по преценка на Българската земеделска и кооперативна банка, трябва да останат в интерес на кооперативното

сдружение, докато бъдат заместени с непенсионери. Нови назначения на такива лица стават по преценка на Българската земеделска и кооперативна банка — когато не могат да се намерят подходящи лица непенсионери. На едините и другите обаче се правят пенсионни удържки 12.5% върху получаваните заплати, без изслуженото време да им се зачита за пенсия.

Дадените проценти и други увеличения и възнаграждения, поради посъпването, върху заплатите на кооперативните служители, в размери еднакви с тези на държавните служители, се освобождават от всички видове пенсионни и други удържки и данъци и не се вземат под внимание при изчисление размера на пенсията, нито при правата, свързани с размера на основните заплати и повишенията.

Кооперативните служители имат право да участвуват в фонда „Обществени осигуровки“ съгласно чл. 1, алинея втора, от закона за обществените осигуровки.

Забележка. След като се изплатят всички удържки за минало време на кооперативни служители до 7 юли 1942 г., фондът, образуван за тази цел, служи за подобрене персонала при кооперативните организации и други цели във връзка с заздравяването на кооперативното дело в страната, съгласно правилник, изработен от управителния съвет на Българската земеделска и кооперативна банка и одобрен от Министерския съвет, по предложение на министъра на земеделието и държавните имоти.

Ако средствата позволяват, част от постъпленията по фонда могат да бъдат употребени по решение на Министерския съвет за тези цели и преди окончателното изплащане удържките на кооперативни служители за минало време.

§ 3. Към чл. 62 се прибавя следната алинея: „Кооперативните сдружения вписват залозите си в общинските регистри.“

§ 4. В чл. 74 цифрата 20.000 става на 200.000, а след думите „лихвите и разсрочките“ се прибавят думите „както и вземанията и от кооперативни сдружения.“

§ 5. Забележката към чл. 75 от наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка от 27 юни 1935 г. се възстановява.)

Председателстващ Димитър Пешев: Има думата народният представител г-н д-р Иван Бешков.

Д-р Иван Бешков: (От трибуната) Г-да народни представители! В последните няколко години законът за Земеделската и кооперативна банка вече няколко пъти се изменя. Последното изменение от 7 юли 1942 г. имаше за задача да оздрави нашето кооперативно движение, да стабилизира българската кооперация, за да стане тя годна за задачите, които биха ѝ се възложили. С закона от 7 юли 1942 г. се възложи на Земеделската и кооперативна банка контролът върху кооперациите. Тая банка днес е най-удобният и най-компетентният контролен орган. Тя правилно е избрана, за да ѝ бъде възложена тая функция. Върху банката се възложи не само стопанският контрол който е post factum, но и превантивният, така нареченият политически контрол върху кооперативните сдружения. Този контрол също така се оказва необходим, особено в днешното военно време, в което живеем. Той не може да донесе нито разстройства, нито тревоги за кооперативното сдружение, защото се упражнява от Земеделската банка, а ние нямаме никакви основания да се съмняваме в компетенцията на банката.

Законопроектът за изменение наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка цели да допълни някои празноти в изменението от 7 юли 1942 година. Така например чл. 53 от наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка урежда контрола на банката върху управителните и контролните съвети на кооперативните сдружения, на основните ядки, по периферията, но е пропуснато уреждането на контрола върху съюзите и централите, върху техните управителни тела. С предлаганото сега изменение на алинея шеста на чл. 53 се цели, банката да упражнява превантивен контрол и върху общите събрания и конгресите на съюзите и централите.

Като нямам нищо против същността на предлаганото изменение, защото смятам, че и той превантивен контрол на Земеделската и кооперативна банка ще бъде компетентен и навременен и няма защо да възбужда опасения, искам само да забележа, че не е избрано добре мястото на предлаганото изменение, защото в алинея шеста на чл. 53 се говори за управителните и контролните съвети, които, преди да встъпят в длъжност, трябва да бъдат одобрени от Българската земеделска и кооперативна банка, а в изменението се предлага одобряване и на „делегати на кооперативните сдружения, избрани за общите събрания и конгресите на съюзите и централите“, които делегати встъпват в длъжност след като бъдат одобрени от банката. Според мене не може да се говори за встъпване в длъжност на делегати за конгреси, защото делегатите не встъпват в длъжност, а се явяват на конгреса, заседават и след конгреса функцията им пада.

За да се внесе по-голяма ясност, ми се струва, че може да се приеме следната алинея:

„Подлежат също така на одобрение от Българската земеделска и кооперативна банка и делегатите на кооперативните сдружения, избрани за общите събрания и конгреси на съюзите и централите.“

Но с законопроекта ни се поднася и една много по-съществена реформа. С § 2 се изменят алинеи трета, четвърта и пета на чл. 56 и се въврши една великодушна работа, защото се уреждат в подробности и конкретно въпросите, свързани с пенсионирането на кооперативните служители. Изменението от 7 юли 1942 г. наистина уреди въпроса в смисъл, че начина от 7 юли 1942 г. тия служители влизат в държавния пенсионен фонд. Въпросът обаче за изслуженото време до 7 юли 1942 г. оставаше неразрешен, или по-скоро оставаше да бъде разрешен от самите служители, ако те внесат следуемите им се пенсионни удържки за минало време, за да могат да се ползват от пенсия.

Естествено за кооперативни служители с дейност 5-10-15 години това беше невъзможно, сврх силите им. Ние трябва да благо-

дарим на почитаемото правителство и на управлението на Българската земеделска и кооперативна банка, че с предложените законопроект ни дават формула, по която кооперативните служители и кооперативните сдружения, на базата на самопомощта, която е основен принцип в тяхното съществуване, си създават фонд, от който ще се съберат и внесат 280-300 милиона лева в фонда „Държавни пенсии“, за да се осигури пенсията на кооперативните служители за минало време.

Г-да народни представители! 15,000 кооперативни служители ще си отдъхнат с облекчение, когато ние приемем този закон. Те ще отправят своята благодарност към правителство и Парламент, че след многогодишен труд в стопанското поле за тях е помислено и държавата им дава възможност, без да правят нови спестявания за минало време, да получат пенсия. Това е една голяма заслуга и аз смятам, че кооперативна България дължи по този случай благодарност на правителството и на Парламента.

Аз няма да се спирам върху някои редакционни грешки, които в комисията трябва да се поправят. Например в точка 4 на § 2 се казва, че фондът се събира от всичките вноски на сегашни и бивши кооперативни служители в фонда „Обществени осигуровки“.

Не се отнася до всички вноски, а само до вноските по „Инвалидност“, „Старост“ и „Смърт“, защото ония по „Майчинство“ и „Болест“ са вече изразходвани. Ако оставим тая редакция, ще влезем в коллизия с закона за обществените осигуровки, ще се повдигнат и други въпроси, ще стане спор за тълкуване и т. н.

По-нататък. Според забележката към § 2, след като бъде задоволена нуждата, която залага образуването на този фонд, фондът продължава да съществува и служи за заздравяване на кооперативното дело, за подобрене положението на персонала.

Аз не бих имал нищо против това подобрене, но ми се струва, че постановленията на законопроекта досежно източниците на фонда трябва да се изменят така, че някои приходоизточници да отпадат, защото те тежат върху служителите и върху кооперациите, а нуждата от подобрене положението на персонала след години няма да бъде така голяма, че да черпим средства за задоволяването ѝ от приходоизточниците, визирани в § 2 на предложението законопроект.

В този законопроект, г-да народни представители, се урежда и един друг шекотлив въпрос. Това е въпросът за положението на кооперативните служители-пенсионери, които досега всяка във въздуха както досежно тяхното положение като служители, така и досежно положението им като утрешни пенсионери. Въпросът е уреден задоволително, като досегащото им време, изслужено в кооперациите, се зачита за пенсия, а за в бъдеще се предоставя на Българската земеделска и кооперативна банка, с оглед нуждите на кооперациите, да остави някои от тези служители на работа, в какъвто случай не им се зачита изслуженото време за пенсия. Значи, още един неуяснен въпрос в закона за Българската земеделска и кооперативна банка се разрешава.

Г-да народни представители! Има обаче още един неуреден въпрос. Това е въпросът за така наречения член-делегат в кооперациите, в съюзите и в централите. По него нищо не се говори в законопроекта, нищо не се каза и в миналогодишното изменение на закона. Някои смятат, че член-делегатската длъжност е почетна и че тя не следва да бъде включена в обсега на закона за пенсията. И това действително е така за някои кооперативни сдружения, където член-делегатът е делегат на управителния съвет и е задължен половин или един час в ден или два-три дни в седмицата да се явява в канцеларията на сдружението или да участва в заседанията на постоянното присъствие, да приподписва протоколи, да дава генерални директиви за работата на сдружението и т. н. Когато това е тъй, той да няма право на пенсия. Но когато член-делегатът е на постоянна длъжност с месечна заплата, установена в бюджета на сдружението, и да дава гаранция за своята длъжност, мене ми се струва, че трябва да бъде включен — и справедливостта го изисква да бъде включен и той в списъка на онези, които ще ползват пенсия по закона за пенсията за изслужено време. Член-делегатите, в повечето случаи кооперативни служители, само поради обстоятелството, че в даден момент са и членове на управителния съвет, биват и член-делегати. Затуй аз бих изказал едно пожелание и бих отправил една молба към г-н министъра: на член-делегатите, които са с месечна заплата по ведомост, да се зачита месечното време за пенсия.

Г-да народни представители! Аз приключвам с моите бележки по предложението законопроект. Той е навременен, той ще разреши един болен въпрос за кооперативните служители, 15,000 души кооперативни служители, дейци в стопанското поле у нас, ще се успокоят, че ще имат обезпечени техните старини, ще бъдат доволни, че държавата мисли за тях. След като с редица законодателни мерки ние стабилизирахме кооперативното движение, след като създадохме и политически контрол върху кооперативното движение, така необходим в днешно време, с този законопроект ние уреждаме и положението на кооперативния служител. Можем вече спокойно да очакваме, г-да народни представители, че кооперативното движение у нас, заздравено, стабилизирано, ще отпочне една по-активна дейност в полза на народното стопанство. И нека се надяваме, че държавата ще оцени това обстоятелство и ще привлече българската кооперация към по-активно сътрудничество, което ще бъде от голяма полза за народното стопанство. (Ръжплескания)

Председателстващ Димитър Пешев: Има думата народният представител г-н д-р Никола Минков.

Д-р Никола Минков: (От трибуната) Г-да народни представители! Вземам повод от предложеното изменение, за да кажа, макар и с закъснение, моето мнение по създаването на специален пенсионен фонд за кооперативните служители, по отделянето им от осигуровката на умствените работници.

С това, според мене, се извърши една голяма, една основна грешка, една грешка, която, принципно погледнато, нанася удар на цялото ни дело в областта на обществените осигуровки и на строителството в тоя сектор. Ние създадохме осигуровка за умствените работници. Създадохме със специален закон Институт за обществено осигуряване, който беше едно щастливо хрумване. Институтът за обществено осигуряване бе замислен като един институт, който да организира и събере всички частни застраховки. Вместо да вървим по този път и да събираме тук-там пръснатите застраховки — а такива, както и други път се е говорило от тая трибуна, има много, почти при всяка професионална организация, било на държавните и общинските служители, било на професионалните организации, където има създадени застрахователни каси — вместо да вървим, казвам, по този път, който принципно избрахме, ние се върнахме назад и разрушихме хубавата застраховка на умствените работници, с приблизително 21-22 хиляди застраховани, от които изехме по принудителен ред 12-15 хиляди души, и в тая застраховка днес остават да членуват само 7,000 души.

Г-да народни представители! Институтът за обществено осигуряване в бъдеще ще трябва да се развие у нас като публично-правен институт, който да организира и събере почти всички застраховки, като останат във от него само частните застраховки в частните застрахователни дружества.

Както и да е, тази грешка се извърши; аз се надявам, че ще дайде ден, когато тази грешка ще бъде поправена. Не са тук интересите на отделния кооперативен служител-меродавец. Тук има преди всичко един публичен интерес — създаването на един могъщ застрахователен институт. Къде ще отиват неговите резерви, в каква насока ще бъдат използвани те, ще могат ли да бъдат вложени в народното стопанство и т. н., това са въпроси на бъдещето, които, вярвам, когато и да е, ще бъдат правилно и справедливо разрешени.

В този законопроект обаче ние четем в § 2, пункт А: „Всичките вноски на сегашни и бивши кооперативни служители в фонда „Обществени осигуровки“, от учредяването на фонда до 1 юли 1941 г., които, съгласно чл. 97 от закона за осигуряване на умствените работници, бидоха или трябваше да бъдат прехвърлени с 5% сложна лихва в пенсионната каса на умствените работници до 24 май 1942 г.“ Аз моля г-н министъра на земеделието, в никакъв случай да не прави искане, законопроектът днес да бъде гласуван по спешност. Той ще трябва да отиде в комисията, за да видим зад този пункт какви трудности се крият. Аз няма да ви отнемам времето да разглеждам подробно този пункт, ако законопроектът няма да бъде гласуван днес по спешност.

Председателстващ Димитър Пешев: Няма да бъде гласуван на второ четене сега.

Д-р Никола Минков: Искам само едно да подчертая. Точно-точно изтъкна някои случаи нашият колега Панайот Станков, човек, който е бил най-напред в фонда „Обществени осигуровки“ и е членувал там 5-6-10 години, правейки своите вноски. Оттам го прехвърлят в умствените работници, прави вноски и там в продължение на една година. Сетне го прехвърлят към кооперативните служители. Нека да се спази основният принцип, да се даде възможност на отделните застраховани, в случая на кооперативните служители, да опират свободно, сами да определят коя застраховка ще искат да запазят.

С § 2 се прехвърлят застраховки, които в никой случай не могат да бъдат прехвърляни. Ако става дума за застраховката „Инвалидност“, там все пак едно прехвърляне на вноските е възможно, колкото и да е свързано с технически трудности. Обаче има вноски, правени по осигуровките „Болест“, „Майчинство“, „Злополука“, по които осигуровки е невъзможно да се направи калькулация и да бъдат прехвърлени вноските в новия осигурителен фонд.

В заключение моля, в комисията да се спрем по-подробно на този пункт 4 и да прокараме там принципа за свободния избор на застраховката.

Председателстващ Димитър Пешев: Има думата народният представител г-н Петър Марков.

Петър Марков: (От трибуната) Г-да народни представители! Три са въпросите, които се засягат от представения законопроект за изменение наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка. Първият е предварителното одобряване на делегатите, избрани от кооперативните организации за конгресите на съюзите. Вторият е — набирането фонд за изплащане пенсионните удържки на кооперативните служители за минало време. И третият, който смятам най-важен в този законопроект, макар да заема най-малко място, е изменението на чл. 62 от закона за Българската земеделска и кооперативна банка, именно вписването в общинските регистри на залозите на кооперациите. Досега земеделските кооперации, въобще кредитните кооперации, даваха лични заеми срещу поръчителство, те не учредяваха залози, защото тая материя не беше уредена. Сега с чл. 62 се прави нововъведение, като кооперативните сдружения вписват залозите си в общинските регистри, както се вписват залозите за заемите на Българската земеделска и кооперативна банка. Значи, заемите, които ще се правят от кооперацията срещу залог на добитък, ще се регистрират в общинските регистри. Така правата на кооперацията спрямо трети лица са гарантирани. С това нововъведение заемите, които се отпускат от кредитните кооперации, са абсолютно гарантирани в тяхното събиране и следователно положението на кредитните кооперации се заздравява.

Но има една наредба в този законопроект, която ми се вижда — макар и да е поставена на първо място — като излишна. Това е

§ 1, с който се допълва алинея шеста на чл. 53. Досега избраните от годишните събрания членове на управителния и контролния съвети, за да встъпят в своята длъжност, се утвърждаваха от Българската земеделска и кооперативна банка. И имаше известен срок за това. А ония управителни и контролни съвети, които не биваха утвърждавани от Българската земеделска и кооперативна банка, не встъпваха в длъжност. Този принцип сега се въвежда и по отношение избраните делегати за конгресите на съюзите. И за тях сега се иска да бъдат предварително одобрявани от Българската земеделска и кооперативна банка и след това могат да заседават в конгресите. Аз мисля, че това е възможно технически само за Общия съюз на българските земеделски кооперации. Ако това е направено за конгресите на Общия съюз на българските земеделски кооперации, криво-право, може да има известни практически последици, но не може да има такива за общите събрания на районните съюзи, които правят своите годишни събрания в един къс период след годишните събрания на кооперациите. При този къс срок, ако избраните делегати от кооперациите в годишните събрания не се одобряват, няма време да се свикат извънредни събрания, за да изберат нови делегати.

Следователно технически е невъзможно да се приложи тая наредба за делегатите на годишните събрания и конгресите на районните съюзи. Те са по-малки организации, там избирането на делегатите остава без този парлив интерес, с който става избирането на делегатите за Общия съюз на земеделските кооперации. И най-важното, избирането на делегатите за общите събрания на районните съюзи става от годишните събрания на селските кредитни кооперации и ако избраните делегати не бъдат одобрени и се наложи да се свика второ събрание, това е невъзможно. В комисията този въпрос трябва да се изясни и да се каже, че се касае само за делегатите на големите съюзи. Като кооператор аз съм длъжен да декларирам, че нямам нищо против да се контролира предварително списъкът на делегатите, които ще се изберат например за конгреса на Общия съюз на българските земеделски кооперации или на Съюза на популярните банки, защото вярвам, че няма в България кооперации или популярни банки, които ще пратят делегати, които не отговарят на условията, определени от закона за Земеделската и кооперативна банка, а именно делегати, които са разрушителни, а не творчески елемент. За честта на кооперациите трябва да кажа, че тая наредба е излишна, но щом като е излишна, няма пък и да бъде вредна. Аз вярвам, че кооперациите ще пращат предварително списъка на своите делегати, и то такива, които банката няма да заличава, или, ако заличи някои, те ще бъдат много малко, отделни единици. Освен това вярвам, че и Земеделската банка няма да изпада в дребнавост — да заличава делегати, избрани от кооперациите, само поради лоши лични отношения към тях.

Искам да се спра на образуването на фонда за погасяване пенсионните удръжки на кооперативните служители за минало време. Това нещо е много хубаво. То освобождава кооперативните служители от плащането на огромна сума, на няколко десетки хиляди лева пенсионни удръжки за минало време, за да могат да получат своите пенсии. Иначе те не биха могли да ги изплатят и следователно биха останали без пенсия, което значи законът да не получи приложение. В § 2 се посочва откъде се събират средствата на фонда. В пункт 1 се казва: „3% върху сумите за заплати и възнаграждения от кооперативните сдружения до края на всяка отчетна година.“ Не е казано дали тия 3% ще се дадат от кооперативните служители.

Един народен представител: Ще се дадат от кооперацията.

Петър Марков: . . . или ще ги дадат кооперациите. Така както е написано, се разбира, че кооперациите ще ги дадат.

Ще се спра на пункт 6, който казва: „10% от разликата между брутна печалба и разходите на кооперативните сдружения в края на всяка отчетна година“. Не е казано 10% от чистата печалба. Досега от чистата печалба кооперациите отделяха 10% за културен фонд, 10% за резервен фонд, а сега нека отделят още 10% за пенсионен фонд на кооперативните служители. Защо не е казано 10% от чистата печалба? Защото досега, преди да се определи чистата печалба, от брутна печалба на кооперацията се отделяха доста големи суми за амортизация на недвижимите имоти на кооперацията. Така както в редактиран пункт 6, 10% ще се вземат не само от чистата печалба, но и от това, което отива за амортизацията на недвижимите имоти. В кооперациите ние имаме един свещен принцип — да отделяме по-голяма част от брутна печалба за амортизационен фонд, с който да погасим нашите недвижими имоти, да стигне стойността им до нула, до положение да не ни струват нищо — това, което е направила и Земеделската банка за своите имоти, които възлизат на десетки милиони лева, ако ги води по реалната им стойност. Този принцип, който съществува от 15 години вече като закон-божи в кооперациите да отделят за амортизация на недвижимите имоти големи суми, сега се нарушава, защото кооперациите трябва да отделят от брутна си печалба 10% за пенсионния фонд на своите служители. Аз не зная дали това е твърде уместно. Не стига ли от чистата печалба да се отделят 10%, та трябва да се вземе и от амортизационния фонд на кооперациите?

В пункт 7 се казва, че се отделят 25% от постъпленията в културните фондове на кооперативните сдружения. Г-да народни представители! Според закона за кооперативните сдружения и типовия устав, най-малко 10% от чистата печалба трябва да се отнася в културния фонд. Тук е казано: „културните фондове“. Това е много неопределено понятие. Може кооперацията да има няколко фондове, които да се считат за културни. Като се отделят по 25% от тях, ще се набере голяма сума. Така както в редакцията на пункт 7, не се разбира дали 25% ще се отделят от това, което за в бъдеще ще отива за културните фондове, или ще се отдели от това, което е събирано в продължение на 30-40-50 години. Трябва да се уточни

редакцията на този пункт 7, да се уточни това понятие „културни фондове.“

Аз направих едно малко изчисление и виждам, че тия 10% по пункт 6 в същност ще са около 15% от чистата печалба, защото ще се вземат 10% и от амортизационния фонд. 25% от културните фондове прави други 3% от чистата печалба, та стават 18%. Имаме и 3% върху заплатите на чиновниците, които ще бъдат повече от 3-4% от чистата печалба. Следователно най-малко 20% от чистата печалба на кооперативните сдружения ще отиват в този фонд за погасяване пенсионните удръжки на кооперативните служители за минало време. Аз, който идвам от селските кооперации — бил съм 20-годишен кооперативен деец — зная какво сме треперили, докато образуваме кооперативния капитал, който се разпада в фондовете, и как скъпим всеки лев, как трудно харчим от средствата на културните фондове, за да направим някоя чешма или паметник за увековечаване паметта на героите, мога да си представя колко болезнено ще бъде да отделяме сега по 20% от чистата печалба на този фонд. Държавата не ни взема толкова данъци, колкото сега ще трябва да даваме за пенсионния фонд на нашите чиновници. Това би било поносимо, ако се каже, че щом се погасят пенсионните удръжки, престава събирането на тия вноски или, ако останат, да се разходват от кооперативните сдружения, както те желаят. Но в законопроекта се казва, че този фонд продължава да се набира за други цели, които Министерският съвет или Земеделската и кооперативна банка ще определят. Даже преди да се изплатят всички удръжки за минало време, от този фонд може да се черпят средства за други цели, които ще определи Министерският съвет.

При това положение смятам, че кооперациите вечно ще внасят в този фонд 20% от своята чиста печалба. А имайте пред вид, че особено селските кооперации имат много малки собствени средства; те не са като популярните банки силни със собствени средства, те са слаби, защото земеделският стопанин борави с малък паричен доход и неговият доход е предимно в натура. А който борави с малък паричен доход, той внася малък дялов капитал и едва-едва набира най-много до 3-4-5 хиляди лева дялов капитал. Следователно остава печалбата на земеделската кооперация да отнасяме към фондовете, за да увеличаваме собствения ѝ капитал, което е много важно, защото селските кооперации имат около 600-700 милиона лева собствени средства, което е съвсем малко, а популярните банки в градовете, които имат много по-малко членове, извършват, смей да заявя, много по-малка стопанска дейност, имат 1.300.000.000 лв. собствени средства. Нека да не затрудняваме селските кооперации. Нека в комисията г-н министърът се съгласи тия вноски да бъдат намалени. По този начин ще се отблагодарим на чиновниците, които са работили и работят в кооперациите, а същевременно ще оставим у кооператорите селяни убеждението, че кооперациите не съществуват само за чиновниците си, а съществуват за голямата идея на кооперативното творчество.

Председателстващ Димитър Пешев: Има думата народният представител г-н Гаврил Ленков.

Гаврил Ленков: (От трибуната) Г-да народни представители! Бележките, които ще направя по законопроекта за изменение наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка, са съвсем кратки и почти се покриват с тия на преждоговорившите. По същество аз нямам нищо против изменението, което сега се предлага. Мисля обаче, че има някои работи, които не трябва да бъдат уредени по този начин, по който са уредени в законопроекта.

Относно измененията, които се предлагат по § 1, ще кажа следното. Нямам нищо против упражняването контролата на държавата и по отношение на делегатите на кооперативните сдружения, избрани за общите събрания и конгресите на съюзите и централите. То е в духа на онова изменение на наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка, което ние приехме и гласувахме миналата година. Контролата на държавата трябва да съществува. Доколкото тя не е ефимерна, то е друг въпрос. И оттогава до днес ние не виждаме никакъв реален ефект от това положение в закона. Аз съм убеден, че кооперативните сдружения днес са същите, каквито бяха и преди изменението на закона, по силата на което ние дадохме право на държавата да упражнява контрол върху тях, защото, повечето от тях и днес още са ятаци на противодържавни идеи. За мен това е безспорно. Затова аз се страхувам дали тая контрола, която сме дали на държавата да упражнява, няма да остане ефимерна. Дай Боже тя да се приложи. Аз твърде много вярвам в енергичността на днешния министър на земеделието, който ще я прилага.

Относно изменението по § 2, с което се засяга чл. 56 от наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка, ще кажа следното. Това изменение е именно същественото в този законопроект. Касае се за пенсионирането на кооперативните служители. По принцип нищо не може да се каже против това нещо; може само да се спори по формата — дали в този закон, който е устроен закон за Българската земеделска и кооперативна банка, да се урежда пенсионирането на кооперативните служители; тук ли е мястото да се урежда какви вноски ще трябва да внасят кооперативните служители, кога ще се пенсионира, как ще се пенсионира и т. н.? Всичко това трябва да се уреди с един отделен закон, тъй както се урежда пенсионирането на служителите и чиновниците в мините с законопроекта, който ей сега ще го гласуваме, поставен в четвъртата точка на дневния ред, или пък както стана с пенсионирането на умствените работници, както стана с адвокатските пенсии и т. н. — все с отделни закони. Във всеки случай според мене не му е тук мястото да уреждаме този въпрос.

Деян Деянов: Както в закона за адвокатите се прави това, така и тук в закона за Българската земеделска и кооперативна банка трябва да се направи.

Гаврил Ленков: Няма нищо общо този устройствен закон за Българската земеделска и кооперативна банка с пенсионирането на кооперативните служители, което е от частно-правен интерес. Няма такъв обект законопроектът за Българската земеделска и кооперативна банка. Защо тогава трябва да се вмъква именно в този закон тази материя? Това може да стане с един отделен закон, както сега по точка четвърта от дневния ред ние ще гласуваме един подобен закон, или с изменението на закона за пенсията за изслужено време.

Но както и да е, да кажем, че това не е от голямо значение. Има обаче нещо друго, което е по-съществено. Каква нужда налага ние да отделяме сега кооперативните служители от фонда за осигуряване на умствените работници, който току-що създадохме, и да създаваме специален фонд за пенсиониране на кооперативните служители с всичките сложни изчисления, предвидени в пункт 4 на § 2, за превърляне на вноските от първия фонд във втория и с всичките рискове да разнебитим първия фонд, който всички имахме голямото желание да създадем и който е от голяма обществена и социална важност? Когато приехме закона за осигуряване на умствените работници, тогава подробно се изтъкнаха добрите страни на този закон, сметна се, че това е едно твърде голямо постижение, че е в духа на новото време да се осигурят умствените работници, които бяха оставени на произвола. Сега какво става? Ще откъснем сега една голяма част — 5-6 хиляди души — осигурени по този закон, утре друга категория служители ще откъснем, и в края на краищата защо ни е този закон за осигуряване на умствените работници? На мене това не ми е понятно.

Но, както и да е, да кажем, че и това не е от голямо значение, да елиминираме настрана и това съображение. В мотивите на законопроекта се изтъква — и от г-н д-р Бешков също така се подчерта — че този фонд по § 2 се образува върху принципа на взаимномощта. Добре, но това не е абсолютно вярно. Аз разбирам фонд да се образува от тия пера, които са посочени в точки 1, 3, 4, 5, 8 и 9, но аз не мога да разбера откъде накъде този фонд да се набира от средствата, упоменати в пунктове 2 и 7? Откъде накъде ще трябва да се отделят 50% от сумите, внесени от кооперациите в фонда за подпомагане затруднените кооперации при Българската земеделска и кооперативна банка? Защо ще трябва тия суми, които са предназначени за друга цел — за подпомагане на затруднените кооперации — които са средства пак на кооперациите, да отиват за един личен, за един частноправен интерес? Когато адвокатите учредиха своя пенсионен фонд, кой дойде да им плати вноските за минало време? Те сами си ги понесоха. Защо сега ще трябва кооперациите да понесат тези вноски?

Д-р Иван Бешков: Защото това са чиновници, служили на кооперациите.

Гаврил Ленков: Който е служил, ще си плати. Защо ще трябва кооперацията да му плати?

Д-р Иван Бешков: Не е ли по-добре, кооперацията да дава на служителите, отколкото те да търсят друг някой да им дава?

Гаврил Ленков: Отива се и по-далеч. За набирането на този фонд ще се вземат и 25% от постъпленията в културните фондове на кооперативните сдружения. Значи, 25% от културните фондове сега ще трябва да се изядат, за да гарантираме пенсия на кооперативните служители.

Г-н Бешков! Аз нямам нищо против пенсионирането на кооперативните служители.

Д-р Иван Бешков: Вие питате защо ще се вземат вноските от фонда за пенсиониране на умствените работници и ще се дадат в фонда за пенсиониране на кооперативните служители. Защото това са техни собствени средства.

Гаврил Ленков: Как техни собствени средства? Културният фонд какъв тяхна собственост е? Защо ще посягаме на фондовете на кооперативните, за да осигуряваме един частен интерес? Къде го има това нещо? Че по-хубаво пенсиониране от това, здрава му кажи! Всеки ще се съгласи да бъде пенсиониран, стига да има кой да му плати пенсионните вноски! Това нещо не е издържано, не е принципно.

Д-р Иван Бешков: Пенсионният фонд „Кооперативен ратник“ при Съюза на популярните банки и пенсионният фонд при централата „Напред“ са създадени със средствата на съюза и централата, г-н Ленков. Тия фондове сега се разпределят, като се заобикаля законът, но сега и този въпрос се урежда с законопроекта.

Искам да кажа, че кооперациите сами създадоха фондове от своите средства, за да осигурят старините на своите служители.

Нищо неморално, нищо странно няма в това.

Гаврил Ленков: Аз не ви говоря за тия фондове. Ако има такива фондове, нека те да отидат в пенсионния фонд, нямам нищо против.

По-нататък. За този фонд ще се събират по пункт 6 10% от разликата между брутна печалба и разходите на кооперативните сдружения в края на всяка отчетна година. Това значи, че се посяга върху печалбата на самата кооперация, която отива в форма на дивиденди, за да отиде в този фонд! Значи, не се касае за ония средства, за които вие говорите.

Д-р Иван Бешков: Нека изгубят кооперациите от това.

Гаврил Ленков: Това не е принципно, г-н Бешков! Аз не виждам къде е принципът тук — друг да им плаща вноските. Утре и други категории служители ще искат това, с право ще го искат.

После има и друго нещо, което също така не ми е понятно. Защо пенсионираните кооперативни служители ще ги освободим от прилагането на членове 58, 59 и 60 от закона за пенсията за изслужено време, особено чл. 60, който казва така: „Никой пенсионер не може да получава пенсията си, докато е на служба, за която получава заплата, възнаграждение или надница от учрежденията, служителите на които са участници на фонда, както и от учрежденията, създадени по силата на особен закон“ и т. н. Значи, сега може да имаме кооперативни служители, които ще си получават и заплата и пенсията. Защо създаваме тая привилегия, бе джанъм?

Също така защо ще ги освобождаваме и от задълженията по членове 58 и 59 от закона за пенсията за изслужено време, които са меродавни за всички пенсионери? Това нещо също така аз не мога да го разбера. Аз разбирам любов към кооперацията, разбирам и симпатии към кооперативните служители, но пък с толкова голяма любов ще ги задушим. Всичко разбирам, но не трябва да изпускаме из пред вид, че желанията ни трябва да се съгласуват с принципите, прокарани в другите закони, и с положението на другите социални категории. Ние не можем кооперативните служители да ги третираме като нещо съвсем изключително, като привилегировани служители, защото ще внесем раздразнение между членовете на кооперативните сдружения и самите кооперативни служители, когато ги поставяме в привилегировано положение.

Г-да народни представители! Останалите изменения, които се предлагат с § 3, 4 и 5, са съвсем целесъобразни и по тях няма какво да кажа.

Това бяха бележките, които исках да направя по внесения законопроект и моля г-н министра да се съгласи в комисията да бъдат направени съответните изменения в духа на тия бележки.

Председателстващ Димитър Пешев: Има думата народният представител г-н Деню Георгиев.

Деню Георгиев: (От трибуната) Г-да народни представители! Всеки закон има за цел да разреши даден проблем, а Народното събрание, гласувайки го, взема съответно становище към същия проблем.

Възприето е обикновено, към всеки законопроект да има и мотиви. Мотивите имат за цел да обяснят истинските побуди на вносителя на законопроекта — защо трябва да бъде внесен и какви цели да разреши.

Аз съм принуден да ви кажа няколко неща извън официалните мотиви на разглеждания законопроект, за да ви стане той по-ясен. С гласуването на този законопроект вие ще вземете становище специално към селските кредитни кооперации. Когато гласувахме закона от 7 юли 1942 г., ние възложихме на Българската земеделска и кооперативна банка известни права и функции касателно утвърждаване на управителните съвети на всички кооперативни организации. Управителният съвет на една селска кооперация не може да встъпи в изпълнение на длъжността си, докато не бъде утвърден от местния клон на Земеделската банка. Управителният съвет на районния кооперативен съюз не може да встъпи в длъжност, докато не бъде утвърден от Българската земеделска и кооперативна банка. Управителният съвет на Общия съюз на българските земеделски кооперации не може да встъпи в длъжност, докато не бъде утвърден от Земеделската и кооперативна банка. Ако ние приемем, че тези управителни съвети ще избират делегати с противодържавни идеи, делегати, които имат отрицателно становище към устоите на днешния държавен строй, тогава какво остава? Остава, вместо да се избират тия управителни съвети, чисто и просто да пратим държавни комисари, които да управляват кооперациите и районните съюзи. Щом управителните съвети на кооперациите и районните съюзи ще изпълняват своите функции, след като бъдат утвърдени от Българската земеделска и кооперативна банка, тогава остава излишно да приемем § 1 от предлагания законопроект, според който се изисква да бъдат утвърждавани от Земеделската банка и делегатите на кооперативните сдружения, избрани за общинните събрания и конгресите на съюзите и централите.

Аз вярвам, че на г-н министра на земеделието му е известна борбата, която съществува в този момент между Земеделската и кооперативна банка и Общия съюз на българските земеделски кооперации. Борбата е следната. Банката казва: **отсега нататък делегатите** за конгресите на Общия съюз на българските земеделски кооперации няма да бъдат избирани от управителните съвети на районните съюзи. Пита се: как може районните кооперативни съюзи, които са членове на съюза, които участват с капиталите си, които участват с фондовете си, да нямат право да избират делегати за общото му събрание? Ами че ще настане едно своеволие в съюза, и кой каквото иска, това ще прави, когато районните съюзи няма да имат правото да контролират деянията на хората, които управляват Общия съюз. И в края на краищата ние ще дойдем до печалния резултат: интересите на самите районни съюзи да бъдат изложени на опасност.

Земеделската и кооперативна банка казва: за конгреса на Общия съюз на земеделските кооперации делегатите ще се избират от кооперациите, членове на районните съюзи. Значи, ще се прескочат районните кооперативни съюзи.

Районните кооперативни съюзи и Общият съюз на българските земеделски кооперации не възприеха това решение на управителния съвет на Българската земеделска и кооперативна банка. Стигна се до един конфликт, който конфликт днес Земеделската и кооперативна банка иска ние да го разрешим по законодателен ред.

Аз смятам, че ако такива малки дрязки между управителния съвет на Земеделската банка и управителния съвет на Общия съюз на българските земеделски кооперации ги разрешаваме по законодателен ред, утре ще станат някакви недоразумения между някои профе-

сионални организации и учрежденията, които ги контролират, и тия недоразумения ще трябва да ги уреждаме тук със специални закони. Какво смятате, че в същност ние ще уредим? Чисто и просто ние ще узаконим едно беззаконие. Как можеш ти да лишиш районните съюзи от правото им да пращат делегати в общото събрание на своя съюз! Това е едно беззаконие, г-да!

Когато ще гласуваме § 1, според който и делегатите да встъпват в длъжност, след като бъдат утвърдени от Земеделската и кооперативна банка, това в същност ще бъде нещо нелогично, защото делегатите не могат да встъпват в никаква длъжност. Делегатите не са членове в управителния съвет, делегатите просто биват избрани, дохождат в София, гласуват и се връщат. Делегатът няма никаква длъжност. Защо тогава ще бъде необходимо Земеделската банка предварително да си казва мнението, че може Х или У да бъде делегат на конгреса на Общия съюз на земеделските кооперации? Ами щом не сте доволни от управителния съвет на районния съюз, който изпраща делегатите, приложете чл. 53 от закона за Българската земеделска и кооперативна банка — отстранете управителния съвет на районния съюз, назначете нов управителен съвет и той да изпрати делегати. Защо лични убеждения ще искаме да ги обличаме в законна форма, ще искаме да ги правим закон? Че най-после в тая държава трябва да има една зрялост, една разумност в действията, да се проявяват, независимо кой, когато, случайно или заслужено е на един отговорен пост в тая държава. Ами утре ще дойдат хора, които могат да преценят тези наши действия и ще кажат: това е непоточно, и след 5—6 месеца да се дойде до ново изменение на закона за Българската земеделска и кооперативна банка.

Нека ви кажа един случай. Отстранен е подпредседателят на Общия съюз на българските земеделски кооперации. Всички досиета, които има за него, говорят, че той не е с противодържавни убеждения. Никъде нищо не е казано срещу него. Областният директор на Плевен каза: мене да питат, аз ще дам най-добри сведения за него и ще кажа, че той е добър българин, че той е с идеята за днешната държава, че той подпомага всички правителствени инициативи и т. н. и т. н. Обаче днес той е отстранен. Един път отстранен, ако иска този човек утре да дойде като делегат в конгреса на Общия съюз, не може. Защо? Защото Х и У, големци от Земеделската банка, имат неприязнени чувства към него и няма да го пуснат за делегат. Така не може, до такава степен не бива да се издребнява.

По-нататък. С § 1 се прибавя следната нова алинея към чл. 53: „Разпоредбите на този член се отнасят и до всички дружества и сдружения, в които болшинството от капитала е внесен от кооперативни сдружения.“

Тук има още една лична сметка да се различава. Сега не е време да ви я казвам, но тук се целият пак определени хора, които са делегати в дружеството „Балкан-кооп-транспорт.“

Аз чувствавам, че тук просто се уреждат дребни лични сметки и с гласуването на този законопроект ще дадем възможност да се наложат едно своеволие и една амбиция.

По-нататък се говори за начина, по който ще се събират вноските за минало време на кооперативните служители. Наистина това е нещо разумно и трябва да се направи защото има хора, които са служили по 15—20 години и никога не биха могли да внесат вноските за минало време с 8% сложна лихва. Те не биха имали възможност да направят това и тяхното пенсионирание ще остане една фикция. Средствата, които се събират, изхождат от кооперативни организации. Както г-н Петър Марков, и аз ще обърна внимание на пункт 6 от § 2. По-добре е да се каже: „10% от чистата печалба, показана по баланса на кооперативните сдружения в края на всяка отчетна година“, защото, ако се каже: „10% от разликата между брутна печалба и разходите на кооперативните сдружения в края на всяка отчетна година“ ще почне да се спори за амортизационни фондове, за разни други разходи, които няма да бъдат признати. А тук целта не е да се създават спорове, но да се събере една макар и по-малка сума, като се знае върху какво щ бъде изчислявана тя, и да се внася в един определен срок.

Друго няма какво да забележа по законопроекта. Аз ще помоля г-н министъра на земеделието, който е вносител на законопроекта, след като в комисията станат необходимите разисквания и след съответните лични негови проучвания, да се съгласи да се премахне § 1 от законопроекта, с който се урежда една лична сметка между Общия съюз на земеделските кооперации и Българската земеделска и кооперативна банка. Ако е настанал някакъв разрыв между тях, министърът на земеделието има всичките права и власт да промени съветите, да им наложи да вършат каквото е потребно за днешния момент за сигурността на страната, за единението, което трябва да съществува между българския народ. Трябва да има най-после едни по-човешки едни по-почтени отношения и към селския народ, който именно в тези съдебосни времена е гръбнакът на държавата и който с предлагания законопроект просто се negliжира и му се изказва недоверие, че той не знае какви хора да избира в своите кооперации: не се признава изборът му в районните съюзи, не се признава изборът му в Общия съюз на земеделските кооперации. Това е една пресилена мярка, която трябва да бъде премахната.

Александър Гатев: Г-н Деню Георгиев! Позволете една въпрос. Понеже подпредседателят на Общия съюз на земеделските кооперации е от моята околия, хубаво е да се говорят проверени работи.

Деню Георгиев: Вие бяхте противници в изборите.

Александър Гатев: Чакайте, не ме прекъсвайте. Не знаете какво ще ви кажа. И мен да ме питат за подпредседателя на Общия съюз, и аз ще кажа, че г-н Деню Георгиев е прав, като казва, че не е комунист, не е левичар. Областният директор много правилно Ви е казал. Но вие едно не сте проверили — че той е отстранен не по чл. 45,

а е отстранен по чл. 53. Прочетете този член да видите какво казва. Подпредседателят на Общия съюз е мой приятел.

Деню Георгиев: Въпросът е, че той е отстранен за лични убеждения, за някакви организационни несъгласия.

Председателстващ Димитър Пешев: (Звъни) Г-н Георгиев! До-статъчно.

Разискванията са приключени. Ще поставя на гласуване, които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение на наредбата-закон за Българската земеделска и кооперативна банка, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът отива в комисията.

Минаваме на точка четвърта от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за пенсия за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини.

Димитър Марчев: Г-н министърът отсъства.

Председателстващ Димитър Пешев: Г-н министърът на търговията се замества от г-н министъра на земеделието.

Моля г-н докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„ЗАКОН

за изменение и допълнение на закона за пенсия за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини

§ 1. В алинея първа на чл. 4 думите „началника на отдела за пенсията за изслужено време“ се заменят с думите: „директор на пенсията“.

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат заглавието на законопроекта и § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

§ 2. В членове 4 и 5 думите „управителя на фонда“ се заменят с думите:

„началника на отделението или заместника му“ и в края на чл. 5, като се премахне точката, се прибавят думите: „назначава и сменява заместника на началника на отделението.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

§ 3. В чл. 6 думите „с изключение на управителя“ се заменят с думите:

„с изключение на началника на отделението.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

§ 4. Към глава II, след думите „служби, които дават право на пенсия“, се прибавят думите: „за изслужено време.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

§ 5. В чл. 9, след думите „Държавните мини“ се прибавят думите:

„взаимнопомагателната спестовно-застрахователна каса „Миньор“ и в пенсионния фонд на служителите и работниците при държавните мини.“

В края на същия член се прибавя нова алинея:

„На служители и работници на постоянна работа при горните служби, заварени от този закон на служба, даваща право на пенсия, които преди 1 юли 1940 г., макар и назначени за работници, са изпълнявали канцеларска, а не физическа работа, се зачита за пенсия по този закон и по закона за пенсията за изслужено време времето, прекарано на служба до 1 юли 1940 г. Ако те пожелаят да се ползват от това време, внасят съответните пенсионни удържки и субсидии заедно с 8% сложна лихва, при период на олихвяване една година, върху заплати съответстващи за длъжност, към която те се приравняват по таблици за заплатите на държавните служители, били в сила през времето на служенето, а за времето преди 1 октомври 1919 г. по таблиците за заплатите от 1 октомври 1919 г.“

На трети ред в началото, пред думата „взаимнопомагателната“, се прибавят думите: „Дирекцията на природните богатства.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 5, както е допълнен от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

§ 6. В алинея втора на чл. 10, след думите „държавните мини“ се прибавят думите:

„взаимнопомагателната спестовно-застрахователна каса „Миньор“.

На третия ред, пред думата „взаимнопомагателната“ се прибавят думите „Дирекцията на природните богатства и“.

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 6, както е допълнен от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 7. В чл. 11 думата „септември“ се заменя с думата „ноември“ и се създава следната нова, втора алинея:

„Времето, прекарано на фронта от нещатните участници във войните, се зачита двойно за пенсиониране.“

Забележка. Постановлението на тая алинея има тълкувателен характер по отношение разпоредбата на чл. 16, точка 1, част Б, буква „и“, от закона за Общия съюз на запасното войнство.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 8. В чл. 13 се прибавя забележка:

„Забележка. Това време се зачита винаги като прекарано в работа на повърхността.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 9. В чл. 16, към точка 1, се прибавя нова буква „г“:

г) лицата, упоменати в букви „б“ и „д“ на чл. 12 от закона за пенсиите за изслужено време, при условията, предвидени в същия член.“

В края на забележката на точка 1 от същия член след думата „мините“ се прибавят думите:

„или в пресовото или смолното отделение на брикетната фабрика.“

В същия член след точка 1 се създава нова точка „2“:

„2. Независимо от възрастта, ако са изслужили 20 години и ако са уволнени не по собствено желание или поради отказване да заемат друга по-ниска по заплата длъжност, лицата, упоменати в чл. 11-а от закона за пенсии за изслужено време и работниците на постоянна работа, извършвали само физическа работа в откриване, изкопаване и извоз при рудник „Куциян“, за изслуженото им време след 1 януари 1930 г.“

В същия член след новата точка 2 се създава забележка:

„Забележка. Ползуването от право за получаване на пенсия или намален 20-годишен, респективно 15-годишен, срок, на служба по буква „г“ на точка 1 и точка 2 от чл. 16, изисква, щото респективният служител да е прекарал, заедно или поотделно, непрекъснато или прекъснато, пълния 20-годишен, респективно 15-годишен намален срок, и то на такава служба, за каквато се предвижда право на получаване пенсия при намален срок.“

Точка 2 на чл. 16 става точка „3“.

Последната алинея на чл. 16 се изменя, както следва:

„При комбинирана служба в подземната експлоатация на мините или в пресовото или смолно отделение на брикетната фабрика и на повърхността лицето добива право на пенсия съгласно тоя член, точка 3, букви „а“ и „б“, като всеки три години, изработени в подземната експлоатация или в пресовото или смолното отделение на брикетната фабрика, се зачитат за 5 от повърхността, а за работниците на постоянна работа, извършвали само физическа работа в откриване, изкопаване и извоз при рудник „Куциян“, изслуженото им време след 1 януари 1930 г. се зачита 4 за 5 години от повърхността. Размерът на пенсията обаче се определя върху действително изслуженото време.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 10. Член 18 се изменя така:

„Чл. 18. За основа при определяне размера на годишната пенсия се взема 75% от средната аритметична на сумите за последните 15 действително изслужени години, определени по размери според следващия член. Тая основа не може да бъде по-голяма от 84.000 лв. годишно.“

Така определената основа е равна на пълната пенсия, която лицето получава:

а) ако има 33 изслужени години, а за военноинвалидите — 30 години, при държавните мине, включително и при рудник „Куциян“ и други учреждения, без да е било контролиращ или ръководен персонал и работник в подземната експлоатация на мините, както и на служба в пресовото или смолно отделение на брикетната фабрика;

б) за лицата по буква „а“ от точка 1 на чл. 16, независимо дали са с еднаква или комбинирана служба — 25 години;

в) за лицата по букви „б“ и „в“ от точка 1 на чл. 16, включително за военноинвалидите със същата служба, имащи 25 години служба, като тези, упоменати в тия букви, независимо от другото им прослужено време — 25 години.

Забележка. Министрите, независимо от това кога са освободени от длъжност, се пенсионираат при 20 изслужени години. За министрите пълната пенсия се изчислява по начин, указан в предходната буква „в“. Бившите министри се ползват от тази забележка от датата на възвръщането ѝ в сила, ако направят искане в срок от 6 месеца от същата дата. Пропусналите този срок се ползват от деня на поискването;

г) за лицата, неупоменати в букви „а“, „б“ и „в“ (без забележката към буква „в“) на този член — годините се изчисляват по забележката към същия член.

Ако лицето има по-малко изслужени години, за всяка по-малко изслужена година пълната пенсия се намалява с 1/33, а за военноинвалидите — с 1/30, респективно 1/25, според случая, а за тези по чл. 16, точка 1, букви „а“, „б“ и „в“ — 1/25, като при всички случаи се вземат под внимание и пълните изслужени месеци.

Ако лицето има повече от 33, респективно 30 или 25, изслужени години, или пресметнатите години по забележката към този член, за всяка изслужена повече пълна година основата се увеличава с 1%.

Това увеличение не може да бъде повече от 5%.

Размерът на пенсията не може да бъде по-малък от 600 лв. месечно.

Забележка. При комбинирана служба, изключая случаите по буква „б“ от този член, годините за получаване пълната пенсия се изчисляват въз основа на съотношението на годините, прекарани в подземна работа или в пресовото или смолно отделение на брикетната фабрика и в работа на повърхността. Ако за военноинвалидите изчислените години са повече от 30 — вземат се за 30 години.“

В първия ред на първата забележка към чл. 18, след думата „Министрите“, се прибавят думите „които имат право да се пенсионираат по този закон.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 11. Последната алинея на чл. 19 се изменя както следва:

„За основа при изчисленията на размера на пенсията на работниците-надничари от повърхността при държавните мине за прослуженото време след 1 януари 1937 г. се вземат основните им надници, указани в съответните заповеди на управлението на мините, пенсионния фонд при същите и каса „Миньор“ до 25 надници месечно, ако има изработени такива, и не по-голяма от 150 лв. надница, а за работниците от подземната експлоатация на мините — действително получените заплати, но не повече от 4.500 лв. месечно.“

На осмия ред цифрата „25“ се променя на „30“.

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 12. Член 21 се изменя както следва:

„Никой не може да получава повече от една пенсия. Лице, което е добило право на друга пенсия по закон или по решение на Народното събрание, получава по избор само едната. Изключение от това правило се допуска за военни лица, добили право на лична пенсия за инвалидност и на друга пенсия, както и за личните военноинвалиди. Такива лица получават двете пенсии, като сборът им не може да надминава размера на получаваната най-голяма заплата, нито може да бъде по-голям от 8.000 лв. месечно за военноинвалидите и 7.000 лв. месечно за военните лица.“

На десетия ред след думите „по-голям“ се прибавя „от“, а на единадесетия ред, след съюза „и“, се прибавя „от“.

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 12, както е изменен от комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 13. В последната алинея на чл. 29 числото „120“ се заменява с числото „150.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 14. Чл. 31 се изменя, както следва:

„Чл. 31. Размерът на личната пенсия за инвалидност не може да бъде по-голям от 7.000 лв. месечно, нито по-малък от 600 лв. месечно.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 15. В чл. 39, след думите „15 изслужени години“, се вмъкват думите:

„или 10 действително изслужени години в служби, указани в букви „б“ и „в“ на точка 1 от чл. 16.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 16. Отменяват се алинеи втора, трета и четвърта на чл. 41, като вместо тях се създава следната нова алинея:

„Наследници на военно лице, което е добило право на пенсия за инвалидност и на друга пенсия, получават съответни части от двете пенсии. Тези части се пресмятат върху пенсиите на наследодателя без ограничението на чл. 21. Сборът на наследствените пенсии в този случай не може да надминава най-голямата получавана заплата от наследодателя, нито може да бъде по-голям от 7.000 лв. месечно.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 17. В чл. 50, след думите „на пенсия“, се прибавят думите „получават временна наследствена пенсия.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 18. В чл. 51 се прибавя следната нова, последна, алинея:

„Съпруга по-млада от 40 години, с наследствена пенсия от съпруга ѝ, ако повторно встъпи в законен брак, получава еднократна премия в размер на двегодишната ѝ наследствена основна пенсия, без частите на другите наследници, като премията се отпуска служебно. Тази премия не подлежи на облагане с никакви данъци, нито на запови.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 19. В края на точка 2 на чл. 52 се прибавят думите:

„като съответният прокурор е длъжен да уведомява за това пенсионния фонд при държавните мини, за да се прекрати пенсията.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 20. В чл. 58 се прибавя буква „к“:

„к) всички други удържки, неупоменати в чл. 58 от настоящия закон, а предвидените в закона за пенсията за изслужено време.“

В същия член след новата буква „к“ се прибавя следната забележка:

„Забележка. Неправилно внесени в фонда суми за сметка на отделни лица се връщат, ако бъдат поискани, в двегодишен срок от внасянето им.“

На първия ред след думите „В чл. 58“ се прибавят думите „буква а) се изменя, като след думите „държавните мини“ се прибавят думите „Дирекцията на природните богатства и“.

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 21. Член 60 добива следната нова редакция:

„Изплащането на пенсията става от касата на фонда. Българската народна банка, а където няма такива — телеграфоопенските станции, безплатно, по начин, определен с правилник или наредба от управителния съвет на фонда.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 22. В чл. 61 се прибавя забележка:

„Забележка. Начиная от 17 март 1942 г. се отменят заверките на пенсионните заявления-разписки от кмета или упълномощения от него служител.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 23. В края на алинея четвърта на чл. 71 се прибавят думите: „а втория екземпляр — на софийския държавен адвокат, който в качеството му на защитник на фонда, съгласно чл. 9 от закона за държавните адвокати, представява фонда пред съдилищата. По нареждане на постоянния комитет на фонда софийският държавен адвокат изготвя, подписва и подава в срок касационните жалби и други книжа от името на фонда.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 24. В член 27 думите: „но без разписките за получаване сумите“ се заменят с думите: „включително и разписките за получаване на сумите.“

Комисията измени изцяло текста на тоя параграф така: „В чл. 72 след думата „включително“ се добавят думите „разписките за получаване на сумите“, а думите „но без разписките за получаване на сумите“ се заличават.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 24, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 25. Във втората алинея на чл. 74 числото „600“ се замества с числото „1500.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 25, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 26. В алинея първа на чл. 76 числото „1500“ се заменява с числото „3000.“

Към същия член, след последната алинея, се прибавя следната забележка:

„Забележка. Граждански мобилизираните пенсионери, назначени на служба с месечно възнаграждение или с надница, имат право да получават едновременно и пенсията си, начиная от 1 юли 1940 г., като това време не се зачита за пенсия.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 26, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 27. Създава се нов член 83:

„Чл. 83. Запазват си правата за получаване на две пенсии по закона за пенсии за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини и по настоящото му изменение лицата, пенсията на които са прехвърлени по чл. 81 от закона.“

Приетите за изплащане пенсии по чл. 81 и прекратени по членове 21 и 41 от закона за пенсии за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини с влезли в законна сила решения, служебно се възобновяват от деня на прекратяването им.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 27, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 28. Създава се нов чл. 84:

„Чл. 84. За всеки числящ се към фонда личен пенсионер с пенсия за изслужено време или инвалидност, чието смърт е настъпила след 1 юли 1940 г., фондът служебно изплаща посмъртна помощ за погребение в размер на 5.000 лв. на преживелия съпруг, ако такъв няма — на прямите законни наследници на починалия. Такава помощ в размер на 5.000 лв., независимо от горната, се изплаща служебно и на прямите законни наследници на починалата съпруга, получавала наследствена пенсия за изслужено време или инвалидност от покойния ѝ съпруг. Ако няма законни наследници, помощта се изплаща на лицето, което се е погрижило за погребението до размер на действително изразходваната сума, но не повече от 5.000 лв. Помощта не подлежи на облагане с никакъв данък, нито на запови. Всички заявления, удостоверения, разписки и книжа по искане, отпускане и изплащане на помощта се освобождават от гербов налог, общински такси и всякакви други бери.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 28, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 29. Създава се нов чл. 85:

„Чл. 85. Ревизират се служебно по закона за пенсията за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини и по настоящия закон за изменение и допълнението му всички пенсии за изслужено време, прехвърлени от държавния пенсионен фонд по силата на чл. 81 от закона, както и отпуснатите такива с решения на постоянния комитет на пенсионния фонд при държавните мини, като при изчисление на сумите за последните 15 действително изслужени години се вземат под внимание приравнителните таблици и измененията им от 1940 г.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 29, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 30. Създава се нов чл. 86:

„Чл. 86. Пенсията за инвалидност, прехвърлени от Главната дирекция на държавните дългове за изплащане от пенсионния фонд при мините, както и отпуснатите по закона за пенсия за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини пенсия за инвалидност на лицата, уволнени преди 1 юли 1938 г., се ревизират служебно по последния закон и по настоящото му изменение.“

При ревизията на тези пенсии за основа при определянето на новите им размери според чл. 29 се взема пълната заплата, приравнена за съответната длъжност към 1 юли 1938 г., без увеличение за прослужени години, или други добавки, като надниците за работниците се приравняват по таблица за надниците на 1 юли 1938 г., одобрена от постоянния комитет на фонда. Така приравнената пълна заплата не може да бъде по-малка от действително получаваната заплата в деня на злополуката, а за работниците с обикновена или акордна надница — не повече от тая, предвидена по § 13 на настоящия закон.

За пенсията, които са били видоизменени от лични в наследствени, от основата, определена съгласно предходната алинея, се взема такъв процент, какъвто е бил процентът на изгубената работоспособност на личния пенсионер. Ако той е получавал пенсия по категорията съгласно закона за пенсията от 1910 г., от същата основа се вземат проценти, както следва: за I категория — 100%, за II категория — 70% и за III категория — 40%. От така ревизираната лична пенсия на наследниците се дават съответните проценти.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 30, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 31. Създава се нов член 87:

„Чл. 87. Ревизират се служебно, само по отношение на минимума, предвиден в чл. 45 от закона за пенсии за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини и § 14 от настоящия закон:

а) личните и наследствени инвалидни пенсии на лицата наследодатели, уволнени след 1 юли 1938 г., прехвърлени от Главната дирекция на държавните дългове по чл. 81 от закона за пенсии за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини или отпуснати по същия закон на лицата, уволнени преди 1 юли 1940 г., и

б) личните инвалидни пенсии, отпуснати с решение на постоянния комитет на пенсионния фонд при държавните мини на лицата, уволнени след 1 юли 1940 г.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 31, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 32. Създава се нов член 88:

„Чл. 88. Ревизира се служебно размерът на помощта на пенсионерите, получаващи пенсии за инвалидност според тоя, предвиден в чл. 32 от закона за пенсии за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните мини.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 32, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 33. Създава се нов член 89:

„Чл. 89. Размерът на ревизираната пенсия по членове 85 и 86 не може да бъде по-малък от получаваната досега от лицата пенсия.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 33, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 34. Създава се нов член 90:

„Чл. 90. Новият размер на ревизираните пенсии по членове 85, 86 и 87 и помощта по член 88 се дават от 1 януари 1943 г.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 34, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Светослав Славов: (Чете)

„§ 35. Член 83 става член 91.“

Председателстващ Димитър Пешев: Които приемат § 35, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Законопроектът е приет окончателно.

Дневният ред е изчерпан. Г-да народни представители! Моля да се съгласите, идущата седмица Народното събрание да няма заседания и следното заседание да се състои на 9 март. Които г-да народни представители приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

За това заседание, на 9 март, 15 ч. сл. пладне, в съгласие с правителството, предлагам следния дневен ред:

Одобрение на предложенията:

1. За одобрение подписания в София на 30 декември 1942 г. трети допълнителен протокол към договора за търговия и корабоплаване между България и Италия, подписан в Рим на 30 юли 1934 г.

2. За одобрение укази № № 9 и 10, от 18 февруари 1943 г., и 9, 10, 11 и 12 постановления на Министерския съвет, от 19 февруари 1943 г., протокол № 28 — по ведомството на митниците.

3. За одобрение решенията на прошетарната комисия, взети в заседанието ѝ на 4 февруари 1943 г., протокол № 35.

4. За одобрение решенията на прошетарната комисия, взети в заседанието ѝ на 5 февруари 1943 г., протокол № 36.

5. Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за пчеларството.

6. Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на наредбата-закон за уреждане на вътрешната търговия.

Които г-да народни представители приемат този дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Затварям заседанието.

(Затворено в 18 ч. 45 м.)

Подпредседател: **ДИМИТЪР ПЕШЕВ**

Секретари: { **ДИМИТЪР САРАДЖОВ**
СВЕТΟΣЛАВ СЛАВОВ

Началник на Стенографското отделение: **ДОНЧО ДУКОВ**